

SNIEDERS, Jan Renier, genees-, heel- en vroedmeester, auteur van romans, verhalen en verzen (Bladel 21 november 1812 - Turnhout 9 april 1888).

J. Snieders

Hij stamde uit een vooraanstaand Noordbrabants brouwers- en boerengeslacht en was de oudere broeder van August, wiens aandacht hij op Antwerpen vestigde. Na de humaniora te Roermond en Eindhoven kwam hij in 1833 aan de Leuvense universiteit geneeskunde studeren; eind 1838 vestigde hij zich te Turnhout. Op 5 mei 1841 huwde hij te Eindhoven zijn nichtje Theresia Mechtildis Pijpers, met wie hij zes kinderen had. Allen, op één na, heeft hij overleefd.

Te Leuven was hij werkend lid (1838) van *Met Tijd en Vlijt*. Hij stichtte te Turnhout op 2 juli 1842 het taalgenuootschap *De Dageraad*, waarbij de rederijkerskamer *Trouw en Broederliefde* (in 1836 gesticht door Eug. Edw. Stroobant) zich aansloot. Snieders leverde regelmatig bijdragen, vooral verhalen, voor het tijdschrift *Noord en Zuid* en voor het *Handelsblad van Antwerpen*, waarvan zijn broeder August hoofdredacteur was. Reeds in 1875 richtte hij te Turnhout een plaatselijke afdeling van het *Dauidsfonds met bibliotheek* op en

was er voorzitter van. Blijkbaar zonder gevolg heeft Renier in 1843 Belgische naturalisatie aangevraagd. In 1887 werd hij dan ook buitenlands ere-lid van de Koninklijke Vlaamse Academie.

Ondanks zijn drukke dokterspraktijk was hij een vruchtbaar auteur. In zijn verhalend proza, een vijfendertigtal werken, zijn talrijke ongebundelde verzen, beleed hij een hartstochtelijke gehechtheid aan geloof en taal der vaderen, aan traditie en patriarchale zeden. Niet zonder sociale bewogenheid is de eenvoudige landelijke mens de held van zijn verhalen. Het gebruik der moedertaal is een sacrale dienst. Zij is immers „de geheiligde spraek der vaderen” (Verslag Dageraad, 1845). In de Jaarverslagen van De Dageraad, gedrukt voor 1845-'47 en voor 1849-'51, heeft hij zijn Vlaams idealisme het duidelijkst onder woorden gebracht. Met zijn Geuzen in de Kempen opende het Davidsfonds in 1875 zijn verhalende reeks.

LITERATUUR: *Sniedersarchief, Dageraad, Davidsfonds* in stedelijke Taxandriabibliotheek te Turnhout; - I. von Düringsfeld, *Von der Schelde bis zur Maas, Das geistige Leben der Vlamingen seit dem Wiederaufblühen der Literatur*, II (1861, p. 287-341); - G. Segers, *In Memoriam, Voornaamste figuren uit den Vlaamschen taalstrijd en de Nederlandsche letterkunde* (1923, p. 177-192); - J. Persyn, *August Snieders en zijn tijd*, I (1925); - *Gedenkboek gewijd aan Dr Jan Renier Snieders*, bezorgd door J.E. Jansen, in *Taxandria* (1931); - R. Sterkens, *De letterkunde in de Antwerpsche Kempen van 1830-1900* (1935, p. 52-99, vooral p. 58-59); - R. Dubois, *Het volksleven in het werk van J.R. Snieders*, in *Noordgouw* (1965, p. 183-217 en 1966, p. 15-51, 91-112).

RAYMOND PEETERS

SOBBY. Paul, priester, hoogleraar en literatuur-